

Een andere blik

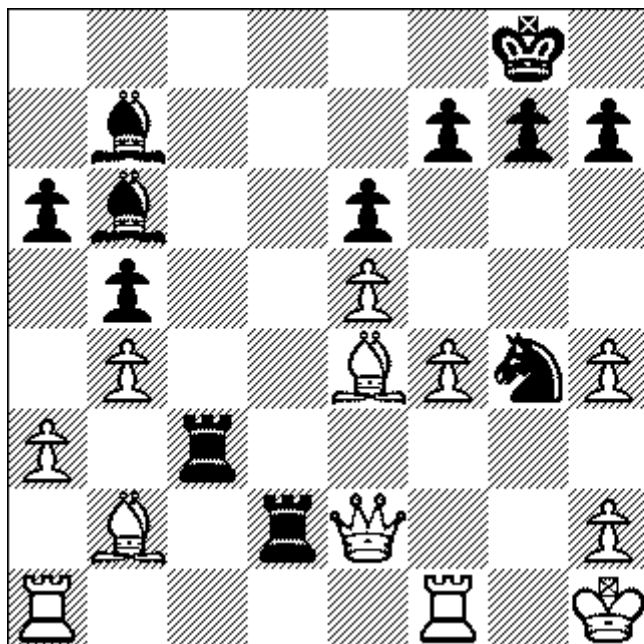
Hoe goed het schaakspel ooit is bestudeerd, er is één vraag waar schakers nog altijd veel moeite mee hebben: wat is schaken eigenlijk precies? Dit is een gewichtig punt in de schaakwereld, omdat zelfs de beste spelers niet met eenduidige definities komen. Eigenlijk is dit geen goede zaak, want wie ergens mee bezig gaat, zou toch eerst moeten weten wat hij precies doet. Als spelers met jarenlange ervaring dit al niet weten, wat moeten de beginnende spelers daar dan wel van denken? Niemand komt graag tot de ontdekking met iets bezig te zijn waarvan het onbekend is, wat het inhoudt.

Formeel gezien is schaken een sport. Toch zijn er veel mensen die ongelukkig zijn met deze term. In bepaalde gevallen doet men hier zelfs nogal laatdunkend over. Als een sportcommentator zijn toehoorders vertelt dat een voetbalwedstrijd lijkt op een schaakpartij, dan betekent dit meestal niet dat deze vol zit met aantrekkelijke combinaties en dat er goed wordt aangevallen langs de (open) lijn. Dit is heel begrijpelijk: schaken valt onder de categorie denksporten en deze hebben nu niet bepaald bij iedereen een flitsend imago. Bovendien onderscheidt het schaakspel zich van de meeste sporten vanwege de geringe fysieke inspanningen van de spelers. Voor mensen die niet schaken lijkt het er meer op, dat schakers maar een gewoon bordspel aan het spelen zijn. Als dat zo is, kun je van ganzenbord ook wel een sport maken. Dit gaat wel erg ver, want iedereen zal het met me eens zijn, dat achter schaken een uitgekiende strategie steekt die niet te vergelijken is met het eenvoudig werpen van een dobbelsteen. Er zijn natuurlijk bordspelen die wel een gezonde dosis strategie vereisen. Misschien moeten deze inderdaad meer gewaardeerd worden.

Het is moeilijk om een goede definitie van het schaken te geven, omdat schaken verschillende elementen in zich heeft. Het heeft iets van een spel, maar ook van een sport. Het zoeken van de goede zet tussen zoveel mogelijkheden lijkt haast wel een wetenschap. De fraaie manieren waarop sommige probleemstellingen worden opgelost doen weer meer aan kunst denken. De schaker Bent Larsen heeft een zeer originele wijze om naar het schaakspel te kijken. Hij meent, dat een schaker hetzelfde probeert als een architect. Hij moet een stelling opbouwen, zoals men een huis bouwt. Er zijn echter altijd onvoorziene omstandigheden die de bouw bemoeilijken. Als de bouw geslaagd is, kan men van een echt kunststukje spreken. Gaat er iets mis, en dreigt de stelling in elkaar te storten, dan is het niet meer dan een bittere strijd. De partijen geven hier een idee van. In de eerste partij levert zwart een prestatie door zijn goede opbouw te bekronen met een geslaagde mataanval. In de tweede partij loopt het minder soepel. Zwart moet zijn halve leger offeren om eeuwig schaak te kunnen geven.

Rotlevi-Rubinstein

1.d4 d5 2.Pf3 e6 3.e3 c5 4.c4 Pc6 5.Pc3 Pf6 6.dxc5 Lxc5 7.a3 a6 8.b4 Ld6 9.Lb2 0-0 10.Dd2 De7 11.Ld3 dxc4 12.Lcx4 b5 13.Ld3 Td8 14.De2 Lb7 15.0-0 Pe5 16.Pxe5 Lxe5 17.f4 Lc7 18.e4 Tac8 19.e5 Lb6+ 20.Kh1 Pg4 21.Le4 Dh4 22.g3 Txc3 23.gxh4 Td2 (Zie diagram. De dame mag de toren eigenlijk niet nemen...) 24.Dxd2 Lxe4+ 25.Dg2 Th3 0-1

Capablanca-Bogoljubov

1.d4 Pf6 2.c4 g6 3.g3 Lg7 4.Lg2 0-0 5.e4 d6 6.Pe2 Pbd7 7.0-0 e5 8.d5 Pc5 9.Pc3 a5 10.h3 b6
 11.Le3 De7 12.a3 Ph5 13.b4 axb4 14.axb4 Txa1 15.Dxa1 Pa6 16.b5 Pc5 17.Da7 f5 18.Lxc5
 dxc5 19.d6 Dxd6 20.Td1 De6 21.exf5 Dxf5 22.Pe4 Pf6 23.g4 De6 24.Dxc7 Pxe4 25.Lxh4
 Df6 26.f3 h5 27.Td6 Dh4 28.Kg2 hxg4 29.hxg4 Lxg4 30.Txg6 Lh3+ 31.Kg1 De1+ 32.Kh2
 Dxe2+ 33.Kxh3 Txf3 34.Lxf3 Dxf3 35.Tg3 Dh1+ 36.Kg4 De4+ 37.Kh3 Dh1+ ½-½